

Datum: 7 oktober 2014

Datum raadsvergadering: 13 november 2014

Portefeuillehouder: A. Vermeulen

Onderwerp

Onderzoeksrapport rekenkamercommissie inwonersparticipatie

Voorgesteld besluit

De aanbevelingen voor de raad uit het onderzoeksrapport inwonersparticipatie over te nemen:

1. actualiseer de nota "Participatiebeleid" met de ideeën van de "samenleving voorop" en herijk de spelregels. Geef hierin aan dat de gemeente ook zelf beleid ontwikkelt op beleidsterreinen, die niet geïnitieerd worden door de samenleving, maar die wel nodig zijn. Laat de nota vaststellen door de gemeenteraad;
2. leg in een startdocument van een participatietraject heel duidelijk vast welke rol en inbreng belanghebbenden vanuit de samenleving hebben en in welke fase;
3. zorg er voor dat zowel op papier als in de praktijk duidelijk is, wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van inwonersparticipatie van een bepaald traject. Leg de werkwijze vast in werkprocessen en zorg ervoor dat deze bekend zijn bij de medewerkers;
4. stimuleer initiatieven vanuit de samenleving. Maak duidelijk dat de gemeente open staat voor goede ideeën. Maak bijvoorbeeld een platform via de website waar inwoners met nieuwe initiatieven terecht kunnen. Zorg er voor dat heel duidelijk is waaraan een initiatief moet voldoen, maak hiervoor een handreiking c.q. checklist;
5. zorg voor een aanspreekpunt in de organisatie die voor burgers goed bereikbaar is. Dit aanspreekpunt moet er o.a. voor zorgen dat initiatieven vanuit de samenleving worden uitgezet en opgepakt worden in de gemeentelijke organisatie;
6. in het nieuwe coalitieakkoord 2014-2018 van de gemeente Leusden staat dat de gemeente in raadsvoorstellen wil opnemen hoe de inwoner betrokken is bij ontwikkelingen en uitvoering van het voorgestelde beleid. De rekenkamercommissie onderschrijft dit voorstel voor aanpassing van het raadsvoorstel

en het college op te dragen deze aanbevelingen uit te voeren op de wijze zoals het college aangeeft in zijn bestuurlijke reactie op het rapport.

Kader

De rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand heeft op verzoek van het afstemmingsoverleg onderzoek gedaan naar het participatiebeleid in Leusden in de periode december 2013-april 2014. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de Rekenkamercommissie een aantal aanbevelingen gedaan, die zijn voorgelegd aan het college. Het college heeft op deze aanbevelingen een bestuurlijke reactie gegeven.

Argumenten

In het onderzoek is gekeken naar de wijze waarop de gemeente Leusden het participatiebeleid heeft geformuleerd en hoe zij het beleid in de praktijk vorm geeft. De rekenkamercommissie heeft daarvoor het beleid en de uitvoering getoetst aan een aantal normen bij drie cases (bezuinigingsvoorstel vanuit het Leusdenpanel, winkelpenstelling op zondag, verkeersplan Tabaksteeg). De normen hebben te maken met heldere keuzen voorafgaand aan een participatietraject, de inrichting van het proces, de houding van de gemeente, de informatievoorziening en transparantie in de besluitvorming.

De rekenkamercommissie heeft geconstateerd dat de gemeente Leusden op de goede weg is om het participatiebeleid vorm te geven en uit te voeren. De rekenkamercommissie heeft ook geconstateerd dat het geen statisch beleid is. Het beleid verandert en ontwikkelt. In 2011 is het beleid vastgelegd in een beleidsnota en is een aantal spelregels geformuleerd. In de loop van 2011-2012 is de gemeente Leusden anders gaan denken over inwonersparticipatie. De gemeente wilde kennis en kunde vanuit de samenleving meer benutten en in 2013 heeft het college nieuw beleid geformuleerd voor inwonersparticipatie met als uitgangspunt "de samenleving voorop". De spelregels uit 2011 zijn bij dit nieuwe beleid nog van toepassing. In de praktische uitvoering van het beleid blijkt overigens wel dat het niet altijd mogelijk is wat de gemeente Leusden op papier beoogt (nl. het initiatief overlaten aan de samenleving), maar de gemeenteambtenaren zijn van goede wil. Dit blijkt ook uit de reacties van belanghebbenden die de rekenkamercommissie geïnterviewd heeft. Zij zijn tevreden en positief over de houding van de gemeente Leusden bij participatietrajecten. In de uitgangspunten van het beleid en de praktische uitvoering ziet de Rekenkamercommissies nog een aantal verbeterpunten en daarom heeft zij de volgende aanbevelingen geformuleerd:

1. Actualiseer de nota "Participatiebeleid" met de ideeën van de "samenleving voorop" en herijk de spelregels. Geef hierin aan dat de gemeente ook zelf beleid ontwikkelt op beleidsterreinen, die niet geïnitieerd worden door de samenleving, maar die wel nodig zijn. Laat de nota vaststellen door de gemeenteraad.
2. Leg in een startdocument van een participatietraject heel duidelijk vast welke rol en inbreng belanghebbenden vanuit de samenleving hebben en in welke fase;
3. Zorg er voor dat zowel op papier als in de praktijk duidelijk is, wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van inwonersparticipatie van een bepaald traject. Leg de werkwijze vast in werkprocessen en zorg ervoor dat deze bekend zijn bij de medewerkers.
4. Stimuleer initiatieven vanuit de samenleving. Maak duidelijk dat de gemeente open staat voor goede ideeën. Maak bijvoorbeeld een platform via de website waar inwoners met nieuwe initiatieven terecht kunnen. Zorg er voor dat heel duidelijk is waaraan een initiatief moet voldoen, maak hiervoor een handreiking c.q. checklist.
5. Zorg voor een aanspreekpunt in de organisatie die voor burgers goed bereikbaar is. Dit aanspreekpunt moet er o.a. voor zorgen dat initiatieven vanuit de samenleving worden uitgezet en opgepakt worden in de gemeentelijke organisatie.
6. In het nieuwe coalitieakkoord 2014-2018 van de gemeente Leusden staat dat de gemeente in raadsvoorstellen wil opnemen hoe de inwoner betrokken is bij ontwikkelingen en uitvoering van het voorgestelde beleid. De rekenkamercommissie onderschrijft dit voorstel voor aanpassing van het raadsvoorstel.

Nadere uitwerking

Het college heeft zijn bestuurlijke reactie op de aanbevelingen gegeven. Het college onderschrijft de constatering dat het beleid niet statisch is. Met de ontwikkeling "Samenleving Voorop" beoogt het college dat hij bij steeds meer initiatieven participeert op basis van overheidsparticipatie. Het initiatief ligt dan bij de samenleving. Dat vraagt van het college een andere betrokkenheid. Deze verandering vindt niet van de ene op de andere dag plaats. In de fase waarin de gemeente nu verkeert is het van belang dat bewust wordt afgewogen of een vraagstuk met inwonerparticipatie wordt opgepakt, dan wel dat er initiatieven vanuit de samenleving ontstaan die tot mooie resultaten leiden.

Reactie op de aanbevelingen:

1. In de zomer van 2012 heeft het college het communicatieplan 'op weg naar Samenleving Voorop' vastgesteld, waarin met behulp van het kwadrant Samenleving Voorop de vier verschillende invalshoeken van participatie worden beschreven. Zowel de keuze voor inwonerparticipatie als de keuze voor overheidsparticipatie

worden in deze notitie beschreven. Momenteel maakt het college steeds meer de bewuste keuze. Op basis van de opgedane ervaringen gaat het college kijken of het nodig is om deze notitie te actualiseren met meer concrete werkwijzen.

2. (en 3) Onderschrijft het college. Momenteel werkt het college aan het invoeren van het opdrachtgestuurd werken. Bij het formuleren van de opdracht hoort ook dat beschreven wordt welke rol en inbreng belanghebbenden vanuit de samenleving hebben, evenals het vastleggen van de rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokkenen en het participatietraject. Deze werkwijze is sinds voorjaar 2014 vastgelegd in de procesbeschrijving van de beleidscyclus. Het implementatietraject start deze zomer.
4. Het college heeft in 2013 een platform gerealiseerd met www.wijzijnleusden.nl. Inwoners, (maatschappelijke) organisaties, verenigingen, bedrijven en de gemeente kunnen hun initiatieven daar plaatsen en er ondersteuning voor zoeken. Iedereen kan reageren, een discussie op gang brengen en zijn of haar inzet aanbieden in de vorm van kennis en kunde, mankracht en misschien wel een financiële bijdrage. Momenteel hebben ruim 250 mensen zich geregistreerd op het platform en zijn er ruim 40 initiatieven gestart. Om meer reuring en activiteit op de site te krijgen, onderzoekt het college of het mogelijk is om de site nog meer dan nu van de samenleving te laten zijn.
5. Het college weet dat dit bij een aantal gemeenten goed werkt. Zo heeft de gemeente Zwolle twee medewerkers die daarvoor vrijgemaakt zijn. Het college verwacht van al zijn medewerkers dat ze open staan voor initiatieven en in houding en gedrag Samenleving Voorop uitdragen. Hij zet daar actief op in door één op één gesprekken met de medewerkers, teamgesprekken, inspirerende lezingen en workshops. Ook is een aanjaagteam geformeerd van zes medewerkers die een rol hebben in het ondersteunen, sparren en aanjagen. De gemeente is daar inmiddels één jaar intensief mee bezig en het college ziet dat het effect heeft. Het college wil hier nog een jaar op investeren. Als hij merkt dat de beweging te langzaam wordt gemaakt, onderzoekt hij of en hoe de aanbeveling opgevolgd kan worden..
6. Zoals in het coalitieakkoord staat beschreven zal het college in de voorstellen opnemen hoe de inwoners betrokken worden bij de ontwikkelingen en uitvoering van het voorgestelde beleid.

Financiën

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

het presidium van de gemeente Leusden,

**de griffier,
mevrouw mr. J.S.Y. Houtman**

**de voorzitter,
mr. J.P.O.M. van Herpen**

De raad van de gemeente Leusden;

gelezen het voorstel van het presidium d.d. 7 oktober 2014
nummer: 234724

b e s l u i t :

De aanbevelingen voor de raad uit het onderzoeksrapport inwonersparticipatie over te nemen:

1. actualiseer de nota "Participatiebeleid" met de ideeën van de "samenleving voorop" en herijk de spelregels. Geef hierin aan dat de gemeente ook zelf beleid ontwikkelt op beleidsterreinen, die niet geïnitieerd worden door de samenleving, maar die wel nodig zijn. Laat de nota vaststellen door de gemeenteraad;
  2. leg in een startdocument van een participatietraject heel duidelijk vast welke rol en inbreng belanghebbenden vanuit de samenleving hebben en in welke fase.
  3. Zorg er voor dat zowel op papier als in de praktijk duidelijk is, wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van inwonersparticipatie van een bepaald traject. Leg de werkwijze vast in werkprocessen en zorg ervoor dat deze bekend zijn bij de medewerkers;
  4. stimuleer initiatieven vanuit de samenleving. Maak duidelijk dat de gemeente open staat voor goede ideeën. Maak bijvoorbeeld een platform via de website waar inwoners met nieuwe initiatieven terecht kunnen. Zorg er voor dat heel duidelijk is waaraan een initiatief moet voldoen, maak hiervoor een handreiking c.q. checklist
  5. zorg voor een aanspreekpunt in de organisatie die voor burgers goed bereikbaar is. Dit aanspreekpunt moet er o.a. voor zorgen dat initiatieven vanuit de samenleving worden uitgezet en opgepakt worden in de gemeentelijke organisatie;
  6. in het nieuwe coalitieakkoord 2014-2018 van de gemeente Leusden staat dat de gemeente in raadsvoorstellen wil opnemen hoe de inwoner betrokken is bij ontwikkelingen en uitvoering van het voorgestelde beleid. De rekenkamercommissie onderschrijft dit voorstel voor aanpassing van het raadsvoorstel
- en het college op te dragen deze aanbevelingen uit te voeren op de wijze zoals het college aangeeft in zijn bestuurlijke reactie op het rapport.

Aldus besloten door de raad van de gemeente
Leusden in zijn openbare vergadering van 18 december 2014

mevrouw mr. J.S.Y. Houtman
griffier

mevrouw drs. A. Vermeulen
voorzitter